

Un hospital amb història

Narcís Castells; Narcís Puigdevall; Francesc Reixach
L'Hospital de Santa Caterina.
 Diputació de Girona, 1989

L'any 1855, i com a conseqüència de la Llei de Beneficència de 1848, la Diputació Provincial de Girona es responsabilitza de l'Hospital de Santa Caterina. Primerament amb caràcter provisional i des de l'any 1885 ja d'una manera definitiva i estatutàriament ben definida.

Aquesta vinculació de l'Hospital a la Diputació és la que justifica l'edició del llibre titulat *L'Hospital de Santa Caterina*, la qual ha estat promoguda per la mateixa Diputació. Els autors de l'obra són Narcís Castells, Narcís Puigdevall i Francesc Reixach.

El llibre, que ve avalat amb un pròleg del president de la Diputació, Josep Arnau, té dues parts ben diferenciades: La primera és la història de l'Hospital i els seus precedents; la segona es concreta a la farmàcia antiga del mateix centre hospitalari.

En la primera part de l'obra, Narcís Castells i Narcís Puigdevall ens presenten la història dels centres assistencials que precediren l'Hospital que avui coneixem. I així ens parlen dels antics edificis de l'*Hospital dels Capellans*, situat en el burg de Sant Pere de Galligants; de l'*Hospital de Sant Llützer*, en el barri de Pedret, erigit en un moment en què aquella zona era pràcticament deshabitada i resultava molt allunyada de la ciutat.

Ens descriuen la situació material i l'estatus jurídic d'aquells antics centres d'acolliment. La disposició de les seves instal·lacions i els serveis que s'hi prestaven.

Ambdues institucions passaren a dependre de l'Hospital nou, anomenat de Santa Caterina. Aquest nou centre es bastí a l'altre extrem de la ciutat, i com els altres dos que hem esmentat també es trobava fora muralla. El seu emplaçament era el que després ocupà el baluard de Sant Francesc de Paula, i actualment ocupa la plaça del mercat.

Els autors ens donen a conèixer les condicions en què desenvolupà la seva activitat aquell nou centre hospitalari, les característiques de l'edifici, les instal·lacions, els serveis, el patrimoni de què disposava per al seu manteniment, a més de les ajudes d'organismes i corporacions que rebia.

En el segle XVII l'autoritat militar considerà la necessitat d'enderrocar aquell edifici, que segons el seu criteri podia perjudicar la defensa de la ciutat. Es plantejà la necessitat de construir un nou edifici, i es proposaren diversos llocs per a la seva ubicació. Finalment, i després d'uns anys de situació provisional, es bastí el noble casal que encara avui està en funcions. Era el primer hospital que es bastia dins el recinte emmurallat de la ciutat; els anteriors tots eren fora muralla, i concretament el de Pedret a una considerable distància del nucli urbà. En els tres segles de la seva vida aquest nou establiment ha experimentat notables transformacions i ampliacions. Vicissituds que també els autors ens donen a conèixer.

Els historiadors Castells i Puigdevall han utilitzat tota la bibliografia anterior relacionada amb el tema, i especialment els estudis que els Drs. Marquès i Calzada havien publicat sobre el nostre Hospital.

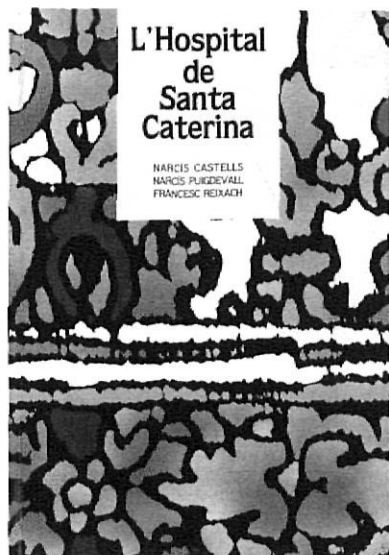
Però ens interessa molt remarcar que els autors han treballat sobre documentació original fins fa poc no utilitzada pels investigadors, l'existència de la qual era pràcticament desconeguda.

Girona posseeix una immensa riquesa documental en els seus nombrosos i cada vegada més ben organitzats arxius. La documentació catedralícia i episcopal, la municipal i la notarial, la de la Pia Almoïna i la de la Comptadoria d'Hipoteques, són ben conegudes i han estat explorades considerablement. Però ara se'ns dona a conèixer un nou fons documental pràcticament inexplorat; un fons que ha estat rescatat de l'abandó en què durant llarg temps estigué sumit, i del qual en aquest llibre se'ns ofereixen les primícies.

Aquesta història de l'Hospital és només un tast del que serà la història definitiva, que es podrà elaborar quan el ja projectat treball de catalogació del seu arxiu quedi totalment enllestit.

Esperem que ben aviat es pugui assolir la catalogació d'aquest tresor documental, i que tot seguit els autors d'aquest primer estudi puguin escriure i publicar la història completa i definitiva de l'Hospital de Santa Caterina.

La segona part del llibre que comentem és obra de Francesc Reixach, i està

dedicada a la farmàcia del mateix hospital. Farmàcia que té un innegable caràcter i un valor històric i artístic molt remarcables. L'amic Reixach ja havia publicat anteriorment un fullet monogràfic sobre aquesta farmàcia.

Reixach recull i amplia els treballs dels Drs. Pla Dalmau i Cardelús Dalfó, i ens proporciona una completa notícia d'aquesta notable oficina de farmàcia. Es refereix al seu aspecte material i artístic, al seu caràcter científic i funcional i al personal que n'ha tingut cura.

En conjunt podem dir que se'ns ha posat a les mans un llibre molt assequible, però escrupolosament documentat; llibre que ens facilita el coneixement del nostre primer centre hospitalari i de passada també de tota la problemàtica assistencial gironina.

La primera biografia de Josep Pla

Febrés, Xavier: JOSEP PLA: BIOGRAFIA DE L'HOMENOT. Ed. Plaza y Janés. Col·lecció Lletres Catalanes, Barcelona, 1990

algú ha gosat fer allò que semblava més urgent i més elemental, però que potser resultava prou difícil: refer cronològicament la seva vida i explicar-la en una obra a l'abast de tothom. Aquest és el mèrit que ningú no podrà discutir a Xavier Febrés, un periodista amb evidents connotacions planianes en el to d'alguns dels seus llibres, singularment els dedicats al litoral català. Florència o Roma. Un periodista que, a més, viu a Palafrugell i que coneix, per tant, l'entorn físic i humà de Pla, però que, d'altra banda, no el va conèixer ni tractar, circumstància que en aquest cas resultava favorable perquè facilitava una

Al cap de nou anys justos de la mort de Josep Pla, apareix la primera biografia d'aquest escriptor que ha fet vessar tanta tinta. Però fins ara, els llibres publicats sobre Pla eren sobretot anàlisis literàries de la seva obra i aproximacions a aspectes més o menys anecdòtics de la seva personalitat. Per fi,

ENRIC MIRAMBELL

EL CENTAURE
COL·LECCIÓ DE NARRATIVA JUVENIL

ELS SETGES DE GIRONA

Aventures i desventures

Maria-Dolors Cortey

Recull de relats que expliquen com era la vida a l'interior de la Girona assetjada pels francesos el 1808 i com lluitaven els gironins per defensar el seu territori i els seus principis.

Relats que responen a fets autèntics i a protagonistes reals, extrets de la documentació familiar de l'autora.

13 x 21 cm, 128 pàgs.
Il·lustracions d'Esteve Polls
Apèndix documental de Magda Fernández

BARCANOVA